

PRAKSISOVERSIGT · UDLÆNDINGENÆVNET

Praksisoversigt over bortfald af opholdstilladelse ved udlandsophold

Udlændingenævnets prøvelse af § 17-afgørelser om udlandsophold, genopdragelsesrejser og dispensation

Version 1 Opdateret 30. maj 2026 10 afgørelser · 2012-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Denne praksisoversigt gennemgår Udlændingenævnets praksis om bortfald af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 17, når en udlænding har opgivet sin bopæl i Danmark eller opholdt sig uden for landet ud over de tilladte frister (typisk mere end 6 eller 12 på hinanden følgende måneder). Oversigten dækker nævnets prøvelse af, hvornår bortfald indtræder, hvad der skal til for at opnå dispensation efter § 17, stk. 2, samt den særlige formodning mod bortfald for mindreårige sendt på genopdragelsesrejse efter § 17, stk. 3. Udlændingenævnets egne afgørelser sammenholdes med den ledende domstolspraksis – herunder Højesterets Osman-kendelse (sag 288/2011) og BS-50453/2024-HJR om "formative år" – der udstikker rammerne for nævnets proportionalitetsvurdering efter EMRK artikel 8. Oversigten behandler ikke inddragelse eller nægtelse af forlængelse på grund af bortfaldet grundlag, svig eller proforma.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** En opholdstilladelse bortfalder automatisk (ex lege) efter udlændingeloven § 17, stk. 1, når udlændingen opgiver sin bopæl i Danmark eller opholder sig uden for landet i mere end 6 – og for personer med mulighed for varigt ophold efter mere end 2 års lovligt ophold eller med tidsubegrænset tilladelse: 12 – på hinanden følgende måneder.
- 02** Udlændingenævnet kræver et velbegrundet og dokumenteret formål (typisk udsendelse eller udstationering for en dansk arbejdsgiver) for at give dispensation efter § 17, stk. 2; en lokal ansættelseskontrakt i udlandet er som udgangspunkt ikke tilstrækkelig.
- 03** Udlændingenævnet afviser udokumenterede forklaringer om, at udlandsopholdet var ufrivilligt (tvang, tilbageholdelse, bortførelse), og lægger vægt på, at udlændingen eller dennes herboende familie kunne have rettet henvendelse til myndighederne inden for fristen.
- 04** Udlændingenævnet accepterer, at CPR-registrering ikke er afgørende; det er det faktiske ophold og den reelle opgivelse af bopæl, ikke registreringen eller en udtrykt hensigt om tilbagevenden, der udløser bortfald.

- 05** For mindreårige sendt på genopdragelsesrejse eller andet udlandsophold af negativ betydning gælder efter § 17, stk. 3 en formodning MOD bortfald, medmindre opholdets varighed og en ringe tilknytning til Danmark afgørende taler for bortfald.
- 06** Udlændingenævnet lægger afgørende vægt på, hvor udlændingen har haft sine formative år; et barn født eller ankommet i en tidlig alder med sædvanlig opvækst i institution og skole bevarer som udgangspunkt tilladelsen selv efter et flerårigt ophold i udlandet (Osman-princippet).
- 07** Forældremyndighedsindehaverens beslutning om udrejse må efter Osman-princippet ikke komme barnet til skade, så der ses bort fra barnets egne interesser; men en frivillig, fælles repatriering med afvikling af hjemmet kan stadig udgøre opgivelse af bopæl.
- 08** Udlændingenævnet kræver, at myndigheden fastsætter en indrejsefrist, når der søges om dispensation inden bortfaldstidspunktet, så udlændingen ikke lider retstab på grund af sagsbehandlingstiden, og hjemviser sager, hvor skønnet efter § 17, stk. 2 er mangelfuldt.
- 09** EU-retten (TEUF artikel 20 om unionsborgeres afledte opholdsret) og hensynet til barnets tarv kan føre til, at Udlændingenævnet ændrer en bortfaldsafgørelse, så tilladelsen ikke anses for bortfaldet.

Lovgrundlaget og Udlændingenævnets prøvelse af § 1 bortfaldsafgørelser

En opholdstilladelse bortfalder **automatisk (ex lege)** efter [udlændingeloven § 17, stk. 1](#) i to situationer: når udlændingen **opgiver sin bopæl** i Danmark, og når udlændingen har **opholdt sig uden for landet** ud over de tilladte frister. Fristen er som udgangspunkt **mere end 6 på hinanden følgende måneder**, men **mere end 12 måneder** for udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold og lovligt har boet mere end 2 år her i landet, eller som har tidsubegrænset tilladelse.

Bortfaldet indtræder uden en forudgående afgørelse. **Udlændingestyrelsen** (bl.a. familiesammenførte) eller **Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)** (medfølgende familie på studie- og erhvervsområdet) træffer en konstaterende afgørelse om, at tilladelsen *anses for bortfaldet*, og tager samtidig stilling til, om tilladelsen kan bestå. Loven indeholder tre lempelser:

- **Dispensation** efter [§ 17, stk. 2](#): det kan efter ansøgning bestemmes, at tilladelsen ikke skal anses for bortfaldet.
- **Genopdragelsesrejse-formodningen** i [§ 17, stk. 3](#): en mindreårig, der er sendt på genopdragelsesrejse eller andet udlandsophold af negativ betydning, bevarer som udgangspunkt tilladelsen.
- **Forlænget frist** efter [§ 17 a](#) for udlændinge, der vender tilbage til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et land med nær familiemæssig tilknytning med henblik på varigt ophold – her bortfalder tilladelsen først efter mere end 12 måneder, og der kan efter ansøgning gives op til 12 måneder mere. Adgangen kan kun benyttes én gang, jf. [§ 17 a, stk. 7](#).

For flygtninge med opholdstilladelse efter §§ 7-8 ophører tilladelsen efter [§ 17, stk. 4](#) først, når udlændingen *frivilligt* har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredjeland. Er tilladelsen bortfaldet, skal

myndighederne – og for mindreårige af egen drift – vurdere, om der kan gives **ny opholdstilladelse** efter § 9 c, stk. 1, hvis *ganske særlige grunde, herunder hensynet til barnets tarv*, taler derfor.

Numrene har flyttet sig. Dispensationshjemlen er i dag § 17, stk. 2, men frem til 1. juli 2022 var den nummereret som stk. 3 – og ældre nævnsafgørelser (fx fra 2018-2020) henviser derfor til "§ 17, stk. 3" om dispensation. Ved reformen i 2022 (lovforslag L 185, 2021-22, med virkning fra 1. juli 2022) blev den tidligere regel om, at en genopdragelsesrejse på over 3 måneder *udløste* bortfald, ophævet og erstattet af den nuværende **formodning mod bortfald** i stk. 3.

Udlændingenævnets prøvelse. Udlændingenævnet er klageinstans over Udlændingestyrelsens og SIRI's bortfaldsafgørelser (klager over bortfald af asyltilladelser behandles derimod af Flygtningenævnet). Nævnet foretager en **fuld prøvelse** – både af, om de objektive betingelser for bortfald er opfyldt (en legalitets- og bevisvurdering), og af det efterfølgende **skøn** efter § 17, stk. 2, herunder proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8. Nævnet kan **stadfæste, ændre/omgøre** eller **hjemvise** styrelsens afgørelse. I langt de fleste sager om frivilligt, langvarigt udlandsophold stadfæster nævnet bortfaldet, jf. fx [Udlændingenævnets afgørelse af 19. januar 2018](#), mens omgørelse forudsætter enten et velbegrundet, dokumenteret formål, EU-retlige hensyn eller en stærk dansk tilknytning hos en mindreårig, jf. Højesterets [Osman-kendelse \(sag 288/2011\)](#).

LOV	Udlændingeloven § 9c, stk. 1	Udlændingeloven § 17, stk. 1, 2, 3, 4	Udlændingeloven § 17a
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets kendelse om bortfald af opholdstilladelse for en mindreårig efter længerevarende ophold i udlandet (Osman-princippet) 07.11.2012 Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse for canadisk statsborger efter syv års arbejdsophold i udlandet 19.01.2018		

§ 2 Bopælsbegrebet og fristoverskridelsen – hvornår bortfald indtræder

Bortfald efter § 17, stk. 1 hviler på to selvstændige grunde, og Udlændingenævnet vurderer dem hver for sig: (1) **opgivelse af bopæl** og (2) **overskridelse af 6- eller 12-måneders-fristen**.

Opgivelse af bopæl beror på en konkret vurdering af de faktiske dispositioner – ikke på en formel registrering. Udlændingenævnet lægger vægt på, om udlændingen reelt har afviklet sin tilværelse i Danmark. I [Udlændingenævnets afgørelse af 15. marts 2024](#) (en 17-årig, der udrejste til Somalia med sine forældre og fire søskende) lagde nævnet vægt på, at forældrene havde **underskrevet en frivillig frafaldserklæring, opsagt boligen og solgt indboet**, og at ansøgeren selv havde kontaktet bopælskommunen om, at udrejsen var frivillig. Bopælen var dermed opgivet med henblik på varig bosættelse i Somalia, og forældremyndighedsindehaverne kunne træffe beslutning om barnets bopæl.

CPR-registrering er ikke afgørende. I [Udlændingenævnets afgørelse af 21. november 2019](#) havde kvinden hverken frameldt sig CPR-registret, efterladt sine ejendele eller undladt at købe en returbillet – men det ændrede ikke, at hun faktisk havde opholdt sig uden for landet i mere end 6 måneder (reelt to år). Det er det **faktiske ophold**, og ikke registreringen eller en udtrykt hensigt om at vende tilbage, der udløser bortfald.

At § 17's bopælsbegreb er **selvstændigt**, blev understreget af Højesteret i [SS-67/2024-HJR](#). Selv om Udlændingestyrelsen ved en forlængelse havde lagt til grund, at den pågældende *ikke* havde opgivet sin bopæl efter § 17, stk. 1, fandt Højesteret, at dette ikke var bindende for vurderingen af "fast bopæl" efter hjemrejseloven:

"Højesteret tiltræder på denne baggrund, at det i landsrettens kendelse er lagt til grund, at Tiltalte ikke havde fast bopæl her i landet i hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1's forstand. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med forlængelse af Tiltaltes opholdstilladelse ved afgørelse af 17. marts 2023 lagde til grund, at han ikke havde opgivet sin bopæl i Danmark, jf. udlændingelovens § 17, stk. 1."

Bopælsbegrebet i § 17 skal altså fortolkes ud fra bestemmelsens eget formål og er ikke identisk med bopælsbegreber i anden lovgivning.

LOV	Hjemrejseloven § 14, stk. 1	Udlændingeloven § 17, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets kendelse om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1		04.02.2025
	Udlændingenævnet · Afgørelse om bortfald af opholdstilladelse for 17-årig efter forældrenes beslutning om repatriering til Somalia		15.03.2024
	Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse efter to års ophold i udlandet trods anbringender om tvangsægteskab		21.11.2019

§ 3 Hvad Udlændingenævnet lægger vægt på ved dispensation efter § 17, stk. 2

Dispensation efter [§ 17, stk. 2](#) (frem til 1. juli 2022 § 17, stk. 3) forudsætter, at udlandsopholdet har et **velbegrundet formål**, og at dette er **dokumenteret**. Efter forarbejderne og myndighedernes vejledning på nyidanmark.dk er det typiske eksempel **udstationering eller udsendelse** for en dansk myndighed, organisation, forening eller virksomhed – eventuelt fordi ansøgerens ægtefælle er udsendt. Kan det velbegrundede formål lægges til grund, foretager Udlændingestyrelsen/SIRI en konkret vurdering af bl.a. opholdets **varighed** og omstændigheder.

På tværs af afgørelserne lægger **Udlændingenævnet vægt på** følgende:

- **Opholdets varighed og frivillighed.** Jo længere og mere frivilligt fraværet er, jo mindre er adgangen til dispensation.
- **Arbejdets karakter.** En **lokal ansættelseskontrakt** i udlandet er ikke en udsendelse for en dansk arbejdsgiver og kan derfor ikke i sig selv begrunde dispensation. I [Udlændingenævnets afgørelse af 19. januar 2018](#) (en canadisk statsborger med tidsubegrænset tilladelse, der havde arbejdet ca. syv år i udlandet) var ansættelsen netop en lokal kontrakt. Selv om ansøgeren havde **13 års forudgående bopæl**, voksne børn med dansk statsborgerskab, virksomheder og fast ejendom i Danmark, kunne denne tidligere tilknytning ikke **opveje det langvarige frivillige fravær**.
- **Samliv.** At ægtefællerne ikke havde opretholdt et fælles samliv på fælles bopæl talte imod dispensation.
- **Forventningsprincippet.** En telefonisk vejledning om *muligheden* for at søge skaber ikke en berettiget forventning om et positivt udfald.
- **Indrejsefrist.** Myndighederne fastsætter typisk en frist til at genindrejse for at undgå bortfald. I 2018-sagen var en sådan frist (maj 2016) ikke benyttet, og tilladelsen bortfaldt.

EU-retten kan tilsige, at tilladelsen ikke bortfalder. I [Udlændingenævnets afgørelse af 20. september 2024](#) – en marokkansk mor til to mindreårige danske børn, der var flyttet til Frankrig og senere vendt tilbage – **ændrede** nævnet styrelsens afgørelse og fastslog, at opholdstilladelsen **ikke** var bortfaldet. Nævnet lagde til grund, at [TEUF artikel 20](#) og EU-Domstolens praksis (sag C-451/19 og C-532/19, *XU og QP*) om afledt

opholdsret krævede dette, fordi børnene ellers reelt ville blive tvunget til at forlade Unionen og dermed fratages den effektive nydelse af kernen i deres rettigheder som unionsborgere. Nævnet fandt det samtidig "stærkt beklageligt", at Udlændingestyrelsen ikke havde efterlevet en tidligere hjemvisning og ikke havde inddraget det korrekte EU-retlige grundlag.

LOV	Udlændingeloven § 17, stk. 2	
PRAKSIS	Udlændingenævnet · Bevarelse af opholdstilladelse for mor til danske børn efter EU-retlige principper om unionsborgerskab	20.09.2024
	Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse for canadisk statsborger efter syv års arbejdsophold i udlandet	19.01.2018

Genopdragelsesrejser, formative år og Osman-princippet (§ 17, stk. 3)

Frem til 1. juli 2022 *udløste* en genopdragelsesrejse på over 3 måneder bortfald. Med 2022-reformen (lovforslag L 185, 2021-22) blev udgangspunktet vendt om: efter [§ 17, stk. 3](#) gælder nu en **formodning mod bortfald** for mindreårige:

"Medmindre varigheden af udlændingens ophold og udlændingens tilknytning til Danmark eller andre særlige grunde afgørende taler derimod, anses en opholdstilladelse ikke for bortfaldet efter stk. 1, hvis udlændingens ophold uden for landet skyldes, at udlændingen som mindreårig er sendt på genopdragelsesrejse eller andet udlandsophold af negativ betydning for udlændingen."

Efter forarbejderne omfatter begrebet bl.a., at piger sendes til hjemlandet for at indgå ægteskab efter forældrenes ønske ved konflikter om ære og skam, at et barn sendes for at blive påvirket sprogligt og socialt til skade for integrationen, religiøse vielser, og ophold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare. Det er **udrejsetidspunktet**, der er afgørende: udlændingen skal have været mindreårig ved udrejsen, men det er uden betydning, om vedkommende er fyldt 18 år ved vurderingen, eller om tilladelsen er udløbet undervejs.

Formative år er det centrale kriterium. Forarbejderne fastslår, at vurderingen er skønsmæssig, og at EMD's praksis efter EMRK artikel 8 om, hvor udlændingen har haft sine formative år, samt FN's Børnekonvention skal inddrages:

"Er der tale om en udlænding, der er født og opvokset i Danmark eller er kommet til Danmark i en tidlig alder og har haft en sædvanlig opvækst i Danmark, herunder gået i daginstitution og skole, vil selv en langvarig genopdragelsesrejse eller andet udlandsophold af negativ betydning for udlændingen på adskillige år som udgangspunkt ikke kunne begrunde, at opholdstilladelsen skal anses for bortfaldet."

Dette er en kodificering af **Osman-princippet** fra Højesterets [kendelse i sag 288/2011](#). En dreng, der kom til Danmark som 3-årig og som 12-årig blev sendt på kostskole i Nigeria i fire år, fik af myndighederne (og af Københavns Byret og Østre Landsret) anset sin tilladelse for bortfaldet. Højesteret ophævede afgørelsen som et **uproportionalt indgreb** i artikel 8:

"Ved proportionalitetsbedømmelsen i den foreliggende sag må der efter Højesterets opfattelse lægges vægt på, at A, der på tidspunktet for ansøgningen ... var 16 år, havde tilbragt en væsentlig del af sine formative år her i landet, idet han flyttede til Danmark som 3-årig og boede her i landet, indtil han var mere end 12 år gammel. Han havde gået i

dansk skole fra 1. klasse indtil begyndelsen af 7. klasse, og det må lægges til grund, at han kunne tale, læse og skrive dansk. Hans nærmeste familie, forældre og søskende, boede her i landet."

"Højesteret finder, at moderens bestemmelse over ham ikke skal komme A til skade med den virkning, at der ses bort fra hans egne interesser, herunder hans ret til respekt for sit privatliv og familieliv i form af en stærk tilknytning til Danmark."

Formodningen er dog ikke absolut. Den brydes, hvis opholdet *ikke* har karakter af en genopdragelsesrejse, eller hvis tilknytningen til Danmark er for ringe:

- I [Udlændingenævnets afgørelse af 15. marts 2024](#) fandt nævnet det **ikke dokumenteret**, at opholdet i Somalia var en genopdragelsesrejse eller et udlandsophold af negativ betydning. Udrejsen var en **frivillig, fælles familierepatrering**, og ansøgeren var 17 år og bekendt med, at hjemmet i Danmark blev afviklet. Selv om ansøgeren havde haft ca. halvdelen af sine formative år (fra 7-års-alderen) i Danmark, vejede den frivillige opgivelse af bopælen tungere, og bortfaldet blev stadfæstet.
- I [Udlændingenævnets afgørelse af 9. december 2020](#) (et barn født i Danmark i 2001, der i 2014 udrejste til Irak med sin far) gjorde ansøgeren gældende, at hun var blevet **bortført**. Nævnet fandt det ikke godtgjort – der var ingen politianmeldelse, forklaringerne divergerede, og udrejsen var sket i overensstemmelse med begge forældremyndighedsindehaveres ønske. Tilladelsen var bortfaldet efter mere end 12 måneders ophold, og der blev også afslået **ny tilladelse** efter [§ 9 c, stk. 1](#), fordi ansøgeren i mellemtiden havde stiftet selvstændig familie i Irak.

Nævnets § 9 c, stk. 1-praksis lægger ved spørgsmålet om ny tilladelse stor vægt på barnets tarv og et beskyttelsesværdigt familieliv; det illustreres – uden for selve bortfaldssituationen – af [Udlændingenævnets afgørelse af 20. februar 2023](#), hvor nævnet omgjorde et afslag, fordi der forelå ganske særlige grunde under hensyn til EMRK artikel 8.

LOV	Udlændingeloven § 9c, stk. 1	Udlændingeloven § 17, stk. 1, 3
PRAKSIS		
	Højesteret · Højesterets kendelse om bortfald af opholdstilladelse for en mindreårig efter længerevarende ophold i udlandet (Osman-princippet)	07.11.2012
	Udlændingenævnet · Afgørelse om bortfald af opholdstilladelse for 17-årig efter forældrenes beslutning om repatriering til Somalia	15.03.2024
	Udlændingenævnet · Omgørelse af afslag på ægtefællesammenføring for eritreisk kvinde grundet beskyttelsesværdigt familieliv	20.02.2023
	Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse for tidligere herboende barn efter ophold i Irak	09.12.2020

§ 5 Dokumentations- og beviskrav: bevisbyrden for ufrivilligt ophold

Bevisbyrden ligger hos udlændingen. For at opnå dispensation skal det **velbegrundede formål dokumenteres**, og for at undgå bortfald trods en fristoverskridelse skal udlændingen kunne **sandsynliggøre**, at fraværet var ufrivilligt eller havde negativ karakter. **Udlændingenævnet afviser udokumenterede forklaringer** og lægger vægt på, om udlændingen – eller en herboende forælder – kunne have rettet henvendelse til myndighederne i tide:

- I [afgørelsen af 21. november 2019](#) anførte kvinden, at hun var blevet **tvangsgift og tilbageholdt** i Somalia. Nævnet fandt det hverken dokumenteret eller sandsynliggjort, at hun var reelt forhindret i at kontakte de

danske myndigheder. Der blev lagt vægt på, at hun **fylde 18 år blot en måned efter udrejsen** og derefter selv bar ansvaret for at henvende sig, at hendes herboende familie heller ikke rettede henvendelse, og at hun var **vejledt om bortfaldsreglerne**.

- I [afgørelsen af 9. december 2020](#) blev en påstand om **bortførelse** afvist som ikke godtgjort, bl.a. fordi der ikke var sket politianmeldelse, og fordi der gik over tre et halvt år fra udrejsen, før der blev søgt om dispensation.

Beviskravet er dog ikke ensidigt. Efter forarbejderne til § 17, stk. 3, skal **oplysninger, der kommer udlændingen til gode** – herunder om bestræbelser på at vende tilbage – *lægges til grund, hvis der ikke er konkret grund til at betvivle dem*. Omvendt kan oplysninger tilsidesættes, hvis de er udbredt upræcise eller forklaringen er usammenhængende, undvigende eller utroværdig, således at det må konstateres, at der er tale om omgåelse. Ved vurderingen af en mindreårige egne oplysninger og handlinger skal der tages højde for **alder og modenhed**, og det kræver tungtvejende grunde at lade en mindreårige egne dispositioner komme vedkommende til skade.

Udlændingenævnet lægger desuden gennemgående vægt på **rettidighed**: om der er søgt om dispensation eller rettet henvendelse, *inden* tilladelsen bortfaldt, og om udlændingen har udvist passivitet i en længere periode.

LOV

Udlændingeloven § 17, stk. 1, 2, 3

PRAKSIS

Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse for tidligere herboende barn efter ophold i Irak 09.12.2020

Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse efter to års ophold i udlandet trods anbringender om tvangsægteskab 21.11.2019

§ 6 Sagsgang, klagebehandling og kravet om en indrejsefrist

Bortfaldssager starter hos **Udlændingestyrelsen** eller **SIRI** og kan påklages til **Udlændingenævnet** (asylsager dog til Flygtningenævnet). Fordi bortfaldet sker ex lege, er styrelsens afgørelse konstaterende, men det efterfølgende skøn om dispensation er en forvaltningsafgørelse, som nævnet prøver fuldt ud – herunder om sagen er **tilstrækkeligt oplyst**, og om de **relevante hovedhensyn** er inddraget.

Kravet om en indrejsefrist. Et væsentligt retssikkerhedsprincip blev fastslået i [Udlændingenævnets afgørelse af 22. februar 2025](#) (en mor og to børn, der var udrejst til Pakistan og søgte forlænget ophold på grund af sygdom). Nævnet **ophævede SIRI's afgørelse og hjemviste** sagen og fastslog, at når en udlænding søger om dispensation, *inden* tilladelsen bortfalder ex lege, skal myndigheden **fastsætte en indrejsefrist** i afgørelsen, hvis den træffes efter bortfaldstidspunktet. Det sikrer, at udlændingen ikke lider **retstab** som følge af myndighedens sagsbehandlingstid, men kan bevare tilladelsen ved at genindrejse, selv om dispensationen afslås. Nævnet kritiserede samtidig, at SIRI havde vægtet ansøgningstidspunktet og varigheden af det ønskede ophold negativt i strid med myndighedernes egne offentliggjorte retningslinjer, og at skønnet efter [§ 17, stk. 2](#) dermed var mangelfuldt, jf. begrundelseskravet i **forvaltningslovens § 24, stk. 1**.

Hjemvisning og omgørelse som redskaber. Nævnet bruger hjemvisning aktivt, når skønnet er mangelfuldt. I [afgørelsen af 20. september 2024](#) havde nævnet allerede i 2022 hjemvist sagen; da Udlændingestyrelsen ikke efterlevede hjemvisningen, **ændrede** nævnet selv afgørelsen og udtalte, at det var "stærkt beklageligt", at styrelsen ikke havde inddraget det korrekte (EU-retlige) grundlag. Nævnet kan altså både hjemvise og – hvor sagen er tilstrækkeligt oplyst – træffe afgørelse i stedet for styrelsen.

LOV

Forvaltningsloven § 24, stk. 1

Udlændingeloven § 17, stk. 2

PRAKSIS	Udlændingenævnet · Hjemvisning af sag om dispensation fra bortfald af opholdstilladelse grundet mangelfuld skønsudøvelse og manglende indrejsefrist	22.02.2025
	Udlændingenævnet · Bevarelse af opholdstilladelse for mor til danske børn efter EU-retlige principper om unionsborgerskab	20.09.2024

§ 7 Sammenhæng med domstolspraksis: Højesteret som sidste instans

Bortfalds- og § 9 c-afgørelser kan indbringes for de almindelige domstole, og området er prøvet i alle instanser – fra byret over landsret til Højesteret. Tre højesteretsafgørelser udstikker rammerne for Udlændingenævnets skøn:

Afgørelse	Spørgsmål	Udfald
Sag 288/2011 (Osman)	Bortfald for mindreårig efter kostskoleophold i Nigeria	Bortfald ophævet som uproportionalt (art. 8)
BS-50453/2024-HJR	§ 9 c, stk. 1-afslag til barn i greencard-familie; formative år	Nævnets afslag stadfæstet (3-2)
SS-67/2024-HJR	Er § 17's bopælsbegreb = hjemrejselovens?	Nej – selvstændige begreber

Mens **Osman** beskytter den mindreårige med stærk dansk tilknytning, viser **BS-50453/2024-HJR** (Højesterets dom af 7. maj 2025) grænserne for den beskyttelse og graden af **domstolsdeference** til nævnets skøn. Et barn i en greencard-familie, hvis tilladelser var udløbet, fik afslag på opholdstilladelse efter [§ 9 c, stk. 1](#); Østre Landsret og Højesteret stadfæstede Udlændingenævnets afslag. Flertallet fastslog, at "ganske særlige grunde" er en **skønsmæssig beføjelse**, der ikke er begrænset til tilfælde, hvor internationale forpligtelser kræver det, og at begrebet "formative år" ikke er bundet til en bestemt alder, men dækker den periode, hvor barnet slår rod socialt og sprogligt – og at **nævnets konkrete afvejning ikke kunne tilsidesættes**. Mindretallet (2 dommere) ville derimod regne de formative år fra en tidligere alder med henvisning til EMD-dommene *Külekcı* og *Pormes*. Dommen bekræfter, at Udlændingenævnet har et betydeligt skønsmæssigt råderum, så længe de relevante hensyn – herunder de formative år og EMRK artikel 8 – reelt inddrages.

Samlet bekræfter domstolspraksis nævnets linje: bortfald (eller afslag på ny tilladelse) opretholdes, hvor tilknytningen er svagere eller udrejsen frivillig, mens et uproportionalt indgreb i en mindreårigs stærke danske tilknytning bliver underkendt.

LOV	Hjemrejseloven § 14, stk. 1	Udlændingeloven § 9c, stk. 1	Udlændingeloven § 17, stk. 1, 3
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets prøvelse af opholdstilladelse baseret på barnets selvstændige tilknytning og formative år	07.05.2025	
	Højesteret · Højesterets kendelse om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1	04.02.2025	
	Højesteret · Højesterets kendelse om bortfald af opholdstilladelse for en mindreårig efter længerevarende ophold i udlandet (Osman-princippet)	07.11.2012	

§ 8 Sammenfatning af Udlændingenævnets linje

Udlændingenævnets praksis om bortfald ved udlandsophold kan sammenfattes således:

•

Bortfald er hovedreglen ved frivilligt, langvarigt fravær. Overskrides 6- eller 12-måneders-fristen, eller opgives bopælen reelt (opsagt bolig, solgt indbo, frafaldserklæring), stadfæster nævnet typisk bortfaldet – også selv om CPR-registreringen er bevaret, jf. [afgørelsen af 21. november 2019](#).

- **Dispensation kræver et dokumenteret, velbegrunnet formål** – typisk udsendelse eller udstationering for en dansk arbejdsgiver; en lokal kontrakt og en stærk historisk tilknytning er ikke nok, jf. [afgørelsen af 19. januar 2018](#).
- **For mindreårige på genopdragelsesrejse gælder en formodning mod bortfald** efter [§ 17, stk. 3](#), forankret i Osman-princippet og de formative år. Men formodningen brydes, hvis opholdet ikke er dokumenteret som en genopdragelsesrejse, eller hvis udrejsen var frivillig og bopælen reelt opgivet, jf. [afgørelsen af 15. marts 2024](#).
- **Beviskravet er reelt:** udokumenterede påstande om tvang, tilbageholdelse eller bortførelse afvises, mens troværdige oplysninger til udlændingens fordel skal lægges til grund.
- **EU-retten og barnets tarv kan vende resultatet**, jf. [afgørelsen af 20. september 2024](#).
- **Sagsbehandlingen skal være korrekt:** myndigheden skal fastsætte en indrejsefrist ved rettidige dispensationsansøgninger og inddrage de relevante hovedhensyn, ellers hjemviser nævnet, jf. [afgørelsen af 22. februar 2025](#).

For den nærliggende – men adskilte – situation, hvor en tilladelse inddrages eller nægtes forlænget på grund af bortfaldet grundlag, svig eller proforma, henvises til [praksisoversigten om inddragelse og nægtelse af forlængelse](#), og for den selvstændige artikel 8-praksis til [praksisoversigten om EMRK artikel 8](#).

LOV

[Udlændingeloven § 17, stk. 3](#)

PRAKSIS

Udlændingenævnet · Hjemvisning af sag om dispensation fra bortfald af opholdstilladelse grundet mangelfuld skønsudøvelse og manglende indrejsefrist	22.02.2025
Udlændingenævnet · Bevarelse af opholdstilladelse for mor til danske børn efter EU-retlige principper om unionsborgerskab	20.09.2024
Udlændingenævnet · Afgørelse om bortfald af opholdstilladelse for 17-årig efter forældrenes beslutning om repatriering til Somalia	15.03.2024
Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse efter to års ophold i udlandet trods anbringender om tvangsægteskab	21.11.2019
Udlændingenævnet · Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse for canadisk statsborger efter syv års arbejdsophold i udlandet	19.01.2018

REFERENCE

Lovgrundlag

3 paragraffer

[Udlændingeloven § 9c](#)

stk. 1

[Udlændingeloven § 17](#)

stk. 1, 2, 3, 4

[Udlændingeloven § 17a](#)

MATERIALE

Citerede afgørelser

10 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

3

07.05.2025	Højesterets prøvelse af opholdstilladelse baseret på barnets selvstændige tilknytning og formative år	50453-2024
04.02.2025	Højesterets kendelse om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1	7150-8592
07.11.2012	Højesterets kendelse om bortfald af opholdstilladelse for en mindreårig efter længerevarende ophold i udlandet (Osman-princippet)	288-2011

UDLÆNDINGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

7

22.02.2025	Hjemvisning af sag om dispensation fra bortfald af opholdstilladelse grundet mangelfuld skønsudøvelse og manglende indrejsefrist	
20.09.2024	Bevarelse af opholdstilladelse for mor til danske børn efter EU-retlige principper om unionsborgerskab	
15.03.2024	Afgørelse om bortfald af opholdstilladelse for 17-årig efter forældrenes beslutning om repatriering til Somalia	
20.02.2023	Omgørelse af afslag på ægtefællesammenføring for eritreisk kvinde grundet beskyttelsesværdigt familieliv	
09.12.2020	Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse for tidligere herboende barn efter ophold i Irak	
21.11.2019	Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse efter to års ophold i udlandet trods anbringender om tvangsægteskab	
19.01.2018	Stadfæstelse af bortfald af opholdstilladelse for canadisk statsborger efter syv års arbejdsophold i udlandet	